

ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਫੁੱਟਬਾਲ 'ਤੇ ਸਵਾਲੀਆ ਨਿਸ਼ਾਨ

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ 11 ਜੂਨ ਤੋਂ 19 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਫੁੱਟਬਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਬਾਰੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਰੂਸ ਦੇ ਦਖਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ 1980 ਦੀਆਂ ਮਾਸਕੋ ਉਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤ ਬਣਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਟਰੰਪ 'ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ' ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਉੱਚੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। 1998 ਤੋਂ 2015 ਤੱਕ ਵਿਸ਼ਵ ਫੁੱਟਬਾਲ ਜਥੇਬੰਦੀ (ਫੀਫਾ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹੇ ਸੋਪ ਬਲੈਟਰ ਨੇ ਵੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੇ ਦੀਵਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾ ਜਾਣ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਦਹਾਕਾ ਪਹਿਲਾਂ ਫੀਫਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਬਣੀ ਆਜ਼ਾਦ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਵਿਸ ਵਕੀਲ ਮਾਰਕ ਪੀਥ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੇ ਦੀਵਾਨੇ ਘਰ ਬੈਠ ਕੇ ਟੀ ਵੀ 'ਤੇ ਹੀ ਮੈਚ ਦੇਖ ਲੈਣ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਪੁੱਜ ਕੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਨਾ ਕਰਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਫਲਾਈਟ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 89 ਸਾਲਾ ਬਲੈਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਥ ਸਹੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਭਾਈਚਾਰਾ ਟਰੰਪ ਦੀ ਗਰੀਨਲੈਂਡ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ, ਟਰੇਵਲ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਿਬੜਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਚਿੰਤਤ ਹੈ। ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਸੈਨੇਗਲ ਤੇ ਆਈਵਰੀ ਕੋਸਟ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਲਈ ਕੁਆਲੀਫਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੀਵਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਹਫਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਸ ਐਲਾਨ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵੀਜ਼ੇ ਨਾ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵੜਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਲਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਟਰੰਪ ਦੀ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਸਾਫ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ੇ ਛੇਤੀ ਕੀਤੀਆਂ ਮਿਲਣ ਨਹੀਂ। ਈਰਾਨ ਤੇ ਹੈਤੀ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਵੀ ਕੁਆਲੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਇਸ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਰਮਨ ਫੁੱਟਬਾਲ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਓਕੇ ਗੋਤਲਿਚ ਨੇ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜੋਕੀ ਸਥਿਤੀ ਮਾਸਕੋ ਉਲੰਪਿਕ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਗੋਤਲਿਚ ਨੇ ਤਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਈਕਾਟ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੇ ਮੌਜੂਬਾਨ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਿੱਧੇ ਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਹਮਲਿਆਂ ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖਿੱਤਿਆਂ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਖਤਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਆਗੂ ਜੁਲੀਅਸ ਮਲੇਮਾ ਨੇ ਵੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨਾਦਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਸਲਵਾਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਗਰੀਨਲੈਂਡ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਕੇ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਔਕਾਤ ਦਿਖਾਈ ਜਾਵੇ। ਨੀਦਰਲੈਂਡ ਦੇ ਤਾਂ ਇੱਕ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀਵਾਨਿਆਂ ਨੇ ਆਨਲਾਈਨ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੁਰ ਨਾ ਬਦਲੀ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬਾਈਕਾਟ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਮਾਸਕੋ ਉਲੰਪਿਕ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਵਰਗੇ ਦਿਨ ਦੇਖਣੇ ਪੈ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਛੱਜ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ?

ਕਦੇ ਲੱਗਾ ਸੀ 'ਮੋਰਚਾ' ਚਾਬੀਆਂ ਦਾ, ਹਟੇ ਪਿੱਛੇ 'ਫਿਰੰਗੀ' ਸਨ ਝੱਟ ਭਾਈ।

ਦਿੱਲੀ ਦੇਵੇ ਨਾ ਸਮਾਂ ਹੁਣ ਮਿਲਣ ਦਾ ਵੀ, ਨਿਰਾਦਰ ਲਿਆ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੇ ਖੱਟ ਭਾਈ।
ਹੁਕਮ ਸੁਣ ਕੇ 'ਭਰਦਾਨ' ਤਾਂ ਦੇ ਦੌੜ ਪੈਂਦੇ, ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਲਿਆ 'ਚੌੜ-ਚਪੱਟ' ਭਾਈ।

'ਡੇਰੇਦਾਰ' ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 'ਖੜ੍ਹ' ਹੋ ਗਏ, ਦਿੱਤਾ 'ਕੌਮੀ ਇਤਹਾਸ' ਪਲੱਟ ਭਾਈ।
ਕਾਬਜ਼ ਪਿਰ ਦੇ ਦੇਖ ਕੇ 'ਕਾਰਨਾਮੇ', ਪੰਥਕ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਵੱਜਦੀ ਸੱਟ ਭਾਈ।
ਬਣੀ 'ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ' ਦੇ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਜੋ, ਪਾ ਕੇ ਛੱਜ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਐ 'ਛੱਟ' ਭਾਈ।

-ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰ, 001-408-905-5517

ਅਖੌਤੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਦੁਨੀਆ

ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਨ, ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਖੌਤੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚੋਂ ਲੋਕ ਮਨਰੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਗਏ ਹਨ।

ਕੁਦਰਤੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਕੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ, ਵਿਨਾਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਦਮਜਾਤ ਨੇ ਅਖੌਤੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਕਹੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਕਬਰ ਪੁੱਟ ਲਈ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਇੱਕ ਖਤਰਨਾਕ ਮੋੜ 'ਤੇ ਆ ਖੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜੀਵਨ ਹਰ ਦਿਨ ਅਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਸਾਡੀਆਂ ਜਿਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਿੱਘਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ 'ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇਹ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਲ, ਜੰਗਲ, ਪਹਾੜਾਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਹੋਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਰਨਾਏ ਆਰਟੇਟਾਂ ਅਤੇ ਮੋਗਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਜਾਂ ਛੇ-ਛੇ ਮਾਰਗੀ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਬੰਬਾਂ ਬਰੂਦਾਂ ਨਾਲ ਪਹਾੜਾਂ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਦਿੱਖ ਨੂੰ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕਰਕੇ ਪੱਧਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਖੌਤੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਬੇਕਿਰਕ ਭਰਮਜਾਲ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਜਲ, ਜੰਗਲ, ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਦਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਭ ਰੋਕਾਂ ਹਟਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੰਕਟ : ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸੁਖ ਹਵਾ, ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਕਰਨ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਿਜ਼ਕ ਦੇ ਵਸੀਲੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣ, ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਨਤਾ ਬੇਕਿਰ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਬੰਧਤ ਖਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਸਭ ਜੀਵ-ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਸੁਚੱਜੀਆਂ ਜਿਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਣੀਆਂ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਤਾਤਰਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਖੌਤੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਤਰਲਮੰਡੀ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਬਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਫਿਕਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਿਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਉਹ ਅਖੌਤੀ ਵਿਕਾਸ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਚਲਦਿਆਂ ਜੀਵਨ ਲਈ ਬਰਬਾਦੀਆਂ ਦੇ ਬਾਨਵਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਖੌਤੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਚਲਦਿਆਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਗਰੀਨ ਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਅਤੇ ਮੀਥੇਨ ਗੈਸਾਂ ਦੀ ਹਵਾ

ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾ ਵਧਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਲਈ ਵੱਡੇ ਖਤਰੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਜਲਵਾਯੂ ਪ੍ਰੀਵਰਤਨ ਅਜਿਹਾ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਤੇ ਅਰਥਚਾਰੇ 'ਤੇ ਏਨੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਰਨੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਿਆਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਕਿਸ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਯਤਨ : ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ 1974 ਦਾ ਐਕਟ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਜਾਂ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਲਈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਲੱਖ ਜੁਗਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਧਰਤੀ ਜਾਂ ਦਰਿਆਈ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇਕਰ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਬਰਬਾਦ ਹੋਵੇਗਾ, ਲੋਕ ਬਰਬਾਦ ਹੋਣਗੇ, ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕੋਪ ਵਧੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਅਖੌਤੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਂਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਜੇਕਰ ਗੱਦੇ ਨਾਲੀਆਂ, ਫੈਟਰੀਆਂ ਦੇ ਗੰਦਮੰਦ ਨਾਲ ਦਰਿਆ ਗੱਦੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕ ਮਾਰਦਾ ਪਾਣੀ ਜਲ, ਜੀਵਾਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਆਰ ਓ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤਾਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਲਈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਪਣਾ ਬੋਤਲ ਬੰਦ ਪਾਣੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲੱਗ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਫਿਕਰ ਵਿੱਚ ਅਖੌਤੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਚੱਕਰ ਨਹੀਂ ਰੁਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਪੱਧਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਦਾ ਫੈਲਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਾਗੇਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੜਕਾਂ, ਸੁਰੰਗਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੂਪੁਰ

ਹਕੀਕਤ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਤੇਖਲੇ : ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਸਾਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਇਹ ਫਿਕਰ ਹੈ, ਓਨੀ ਵੱਡੀ ਇਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਚਰਚਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਕੋਠੀ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰੋ. ਸੋਨੀਆ ਸੇਨੇਵੀਰਤਨ ਲਿਖਦੀ ਹੈ, 'ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਏਨੇ ਸਬੂਤ ਕਾਫੀ ਹਨ ਕਿ ਆਪਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਾਂ। ਨੀਤੀ ਘਾੜਿਆਂ ਕੋਲ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੁਣ ਉਚਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ।' ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਗਿਆਨੀ ਜੇਰੀ ਰੋਗੇਲਜ਼ ਫਿਕਰਮੰਦ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਦਾ ਹੈ, 'ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਬਦਲ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੋਣਗੇ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।' ਯੂ ਐਨ ਓ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਐਨਟੋਨੀਓ ਗੁਟੇਰੇਸ ਨੇ (ਆਈ ਪੀ ਸੀ ਸੀ) ਇੰਟਰ-ਗਵਰਨਮੈਂਟਲ ਪੈਨਲ ਆਨ ਕਲਾਈਮੇਟ ਚੇਂਜ ਦੀਆਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਆਈਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, 'ਖਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਬਹਿਰਾ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਸਾਨੂੰ ਕੋਲੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਾਲਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖਤਮ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।'

ਫਿਕਰਮੰਦ ਕੌਣ : ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜਿਆ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਸੰਕਟ ਜਦੋਂ ਏਨਾ ਨਾ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸੀਂ ਸੁਚੇਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ? ਫਿਕਰਮੰਦ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ? ਇਹ ਅਸੀਂ ਕਹਾਂਗੇ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਕਟ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ

ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸਾਰੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਠੰਢੀਆਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਖਦੇੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਖੌਤੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ

ਹਕੀਕਤ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਤੇਖਲੇ : ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਸਾਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਇਹ ਫਿਕਰ ਹੈ, ਓਨੀ ਵੱਡੀ ਇਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਚਰਚਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਕੋਠੀ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰੋ. ਸੋਨੀਆ ਸੇਨੇਵੀਰਤਨ ਲਿਖਦੀ ਹੈ, 'ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਏਨੇ ਸਬੂਤ ਕਾਫੀ ਹਨ ਕਿ ਆਪਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਾਂ। ਨੀਤੀ ਘਾੜਿਆਂ ਕੋਲ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੁਣ ਉਚਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ।' ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਗਿਆਨੀ ਜੇਰੀ ਰੋਗੇਲਜ਼ ਫਿਕਰਮੰਦ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਦਾ ਹੈ, 'ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਬਦਲ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੋਣਗੇ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।' ਯੂ ਐਨ ਓ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਐਨਟੋਨੀਓ ਗੁਟੇਰੇਸ ਨੇ (ਆਈ ਪੀ ਸੀ ਸੀ) ਇੰਟਰ-ਗਵਰਨਮੈਂਟਲ ਪੈਨਲ ਆਨ ਕਲਾਈਮੇਟ ਚੇਂਜ ਦੀਆਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਆਈਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, 'ਖਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਬਹਿਰਾ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਸਾਨੂੰ ਕੋਲੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਾਲਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖਤਮ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।'

ਫਿਕਰਮੰਦ ਕੌਣ : ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜਿਆ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਸੰਕਟ ਜਦੋਂ ਏਨਾ ਨਾ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸੀਂ ਸੁਚੇਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ? ਫਿਕਰਮੰਦ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ? ਇਹ ਅਸੀਂ ਕਹਾਂਗੇ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਕਟ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ

ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸਾਰੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਠੰਢੀਆਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਖਦੇੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਖੌਤੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਤੇਖਲੇ : ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਸਾਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਇਹ ਫਿਕਰ ਹੈ, ਓਨੀ ਵੱਡੀ ਇਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਚਰਚਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਕੋਠੀ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰੋ. ਸੋਨੀਆ ਸੇਨੇਵੀਰਤਨ ਲਿਖਦੀ ਹੈ, 'ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਏਨੇ ਸਬੂਤ ਕਾਫੀ ਹਨ ਕਿ ਆਪਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਾਂ। ਨੀਤੀ ਘਾੜਿਆਂ ਕੋਲ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੁਣ ਉਚਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ।' ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਗਿਆਨੀ ਜੇਰੀ ਰੋਗੇਲਜ਼ ਫਿਕਰਮੰਦ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਦਾ ਹੈ, 'ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਬਦਲ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੋਣਗੇ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।' ਯੂ ਐਨ ਓ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਐਨਟੋਨੀਓ ਗੁਟੇਰੇਸ ਨੇ (ਆਈ ਪੀ ਸੀ ਸੀ) ਇੰਟਰ-ਗਵਰਨਮੈਂਟਲ ਪੈਨਲ ਆਨ ਕਲਾਈਮੇਟ ਚੇਂਜ ਦੀਆਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਆਈਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, 'ਖਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਬਹਿਰਾ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਸਾਨੂੰ ਕੋਲੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਾਲਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖਤਮ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।'

ਫਿਕਰਮੰਦ ਕੌਣ : ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜਿਆ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਸੰਕਟ ਜਦੋਂ ਏਨਾ ਨਾ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸੀਂ ਸੁਚੇਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ? ਫਿਕਰਮੰਦ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ? ਇਹ ਅਸੀਂ ਕਹਾਂਗੇ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਕਟ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ

ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸਾਰੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਠੰਢੀਆਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਖਦੇੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਖੌਤੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਤੇਖਲੇ : ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਸਾਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਇਹ ਫਿਕਰ ਹੈ, ਓਨੀ ਵੱਡੀ ਇਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਚਰਚਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਕੋਠੀ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰੋ. ਸੋਨੀਆ ਸੇਨੇਵੀਰਤਨ ਲਿਖਦੀ ਹੈ, 'ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਏਨੇ ਸਬੂਤ ਕਾਫੀ ਹਨ ਕਿ ਆਪਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਾਂ। ਨੀਤੀ ਘਾੜਿਆਂ ਕੋਲ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੁਣ ਉਚਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ।' ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਗਿਆਨੀ ਜੇਰੀ ਰੋਗੇਲਜ਼ ਫਿਕਰਮੰਦ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਦਾ ਹੈ, 'ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਬਦਲ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੋਣਗੇ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।' ਯੂ ਐਨ ਓ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਐਨਟੋਨੀਓ ਗੁਟੇਰੇਸ ਨੇ (ਆਈ ਪੀ ਸੀ ਸੀ) ਇੰਟਰ-ਗਵਰਨਮੈਂਟਲ ਪੈਨਲ ਆਨ ਕਲਾਈਮੇਟ ਚੇਂਜ ਦੀਆਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਆਈਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, 'ਖਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਬਹਿਰਾ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਸਾਨੂੰ ਕੋਲੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਾਲਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖਤਮ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।'

ਫਿਕਰਮੰਦ ਕੌਣ : ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜਿਆ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਸੰਕਟ ਜਦੋਂ ਏਨਾ ਨਾ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸੀਂ ਸੁਚੇਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ? ਫਿਕਰਮੰਦ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ? ਇਹ ਅਸੀਂ ਕਹਾਂਗੇ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਕਟ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ

ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸਾਰੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਠੰਢੀਆਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਖਦੇੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਖੌਤੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਤੇਖਲੇ : ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਸਾਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਇਹ ਫਿਕਰ ਹੈ, ਓਨੀ ਵੱਡੀ ਇਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਚਰਚਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਕੋਠੀ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰੋ. ਸੋਨੀਆ ਸੇਨੇਵੀਰਤਨ ਲਿਖਦੀ ਹੈ, 'ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਏਨੇ ਸਬੂਤ ਕਾਫੀ ਹਨ ਕਿ ਆਪਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਾਂ। ਨੀਤੀ ਘਾੜਿਆਂ ਕੋਲ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੁਣ ਉਚਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ।' ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਗਿਆਨੀ ਜੇਰੀ ਰੋਗੇਲਜ਼ ਫਿਕਰਮੰਦ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਦਾ ਹੈ, 'ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਬਦਲ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੋਣਗੇ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।' ਯੂ ਐਨ ਓ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਐਨਟੋਨੀਓ ਗੁਟੇਰੇਸ ਨੇ (ਆਈ ਪੀ ਸੀ ਸੀ) ਇੰਟਰ-ਗਵਰਨਮੈਂਟਲ ਪੈਨਲ ਆਨ ਕਲਾਈਮੇਟ ਚੇਂਜ ਦੀਆਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਆਈਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, 'ਖਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਬਹਿਰਾ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਸਾਨੂੰ ਕੋਲੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਾਲਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖਤਮ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।'

ਫਿਕਰਮੰਦ ਕੌਣ : ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜਿਆ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਸੰਕਟ ਜਦੋਂ ਏਨਾ ਨਾ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸੀਂ ਸੁਚੇਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ? ਫਿਕਰਮੰਦ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ? ਇਹ ਅਸੀਂ ਕਹਾਂਗੇ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਕਟ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ

ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸਾਰੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਠੰਢੀਆਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਖਦੇੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਖੌਤ

ਚਾਇਨਾ ਡੋਰ ਨੇ 6 ਸਾਲਾ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀ

ਮਸੀਨੀ (ਜ਼ਿੰਦਾ ਅਨੰਦ)—ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੂਨੀ ਚਾਇਨਾ ਡੋਰ ਨਾਲ ਆਏ ਦਿਨ ਅਨੇਕਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਮੁਕ ਦਰਬਕ ਬਣ ਕੇ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੋਇਆ ਬਾਬਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਰੀ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਹਾਰਸੇ ਨਿੱਤ ਦਿਨ ਵਾਪਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਹੀ ਤਾਬਾ ਘਟਨਾ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਇੱਕ ਪਰਵਾਰ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਬੱਚੀ ਉਮਰ ਕਰੀਬ 6 ਮਾਸਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਰਾਬਾਦੀਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਥਿਰਾ ਕੇ ਮਿਲਾਨਾ ਤੋਂ ਵਡੇਰਗੜ੍ਹ ਜੂਜ਼ੀਆਂ ਸੜਕ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਨੰਗਲੀ ਭੱਠਾ ਤੋਂ

ਮੇਰਾ ਜੀਅ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਨੌ ਮਰਦਮਸ਼ਾਹੀ ਨਾਲ ਸਵਾਰ ਖੂਨੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਕੱਬੇ ਤਿੰਨ ਹੀ ਇਸ ਖੂਨੀ ਨਾਇਲਾ ਭੰਡ ਦੇ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਬੰਨ੍ਹੇ 6 ਜਾਲਾ ਬੱਚੀ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਡੋਰ ਫਿਰਾਨ ਕਰਕੇ ਉਹ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੱਚੀ ਦਾ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦਾ ਜਥਾੜਾ ਭੁਗੋ ਤਰਾਂ ਵੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਨੇ ਲੂ ਲੂਆਟਾ ਹੋਈ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਭਰੋਗੜ੍ਹ ਜੁਹਾਗੀਰਾਂ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਇਲਾਜ ਲਈ ਲਿਜਾਇਆ। ਜਿੱਥੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਰੋਕ ਰਾਹ ਦਿੱਤਾ। ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਸੰਸਥਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੋਮਾ ਦੇ ਦੌਲਤ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਚੀ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 40 ਟਾਕੇ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਇਸ

ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ-ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲੜਨ ਵਾਲੇ
ਕਾਮਰੇਡ ਜਸਪਾਲ ਭੁਸਾਲ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ

ਤਰਨ ਤਾਰਨ (ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ) ਸੀ ਪੀ ਐੱਮ ਪੰਜਾਬ ਕਰਤੇ ਆਰ ਐੱਮ ਪੀ ਆਈ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਢਲੇ ਆਗੂਆਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਝਬਾਲ ਵੀਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਸਦੀਵੀ ਵਿਡੋਡਾ ਦੇ ਗਦੇ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਿਮਾਰ ਸਨ। ਸਾਥੀ ਝਬਾਲ ਨੇ ਮਸਦੂਰਾਂ-ਰਿਸ਼ਨਾਂ, ਮਿਹਨਤੀ ਤਬਕਿਆਂ ਦੇ ਹੱਗਾਂ-ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਲੜੇ ਗਏ ਅਨੇਕਾਂ ਘੋਲਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਾਇਰ ਪਰਬ ਉਦੋਂ ਹੋਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਰਹਿਤਗਤਗਰਦਾਂ ਦੇ ਅਮਾਨਵੀ ਕਾਰਿਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਉਹ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ

ਹਨ। ਬੀ ਕੇ ਯੂ ਊਗਰਾਹਾਂ ਦੇ ਹਰਿਮਾਣਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਨਿਭੜੇ ਸਿੰਘ ਰਤੀਆ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇਜਵਾਨ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਥੀ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੌਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਮਾਦ ਹਨ। ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਝਬਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਧਤੀ ਲਖਵਿੰਦਰ ਕੋਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਥੀ ਗੁਰਗਨਾ ਸਿੰਘ ਦਾਉਦੀ ਦੀ ਫੋਟੋ ਹੇਠ ਹੈ। ਸਾਥੀ ਜਥੇਦਾਰ ਝਬਾਲ ਦੇ ਦੁਖਦਾਈ ਵਿਡੋਡੇ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਲਹਿਰ ਤੇ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਵਾਨ ਸਾਥੀ ਚਮਨ ਨਾਲ ਦਰਬੰਧ, ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਮੇਲੂ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੰਡਰਾਂ ਨੇ ਸਾਥੀ ਜਥੇਦਾਰ

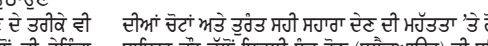

ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਜਾਂ ਮਨ ਨਹੀਂ। ਸਾਥੀ ਬੁਝਲ ਨੇ ਪਾਠੀ
ਬੁਝਲ ਦੀਆਂ ਘਾਲਣਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੂਹਾ ਲਾਸ਼ਮ ਪੈਰ
ਰਕਿਅੰਗ ਪਛਾਰਾ ਜਾਂ ਦੁੱਖ ਵੰਡੀਅੰਗ ਪੈਰ
ਪਾਠੀ ਤੇ ਸੁੱਖੀ ਲਿਲਾ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਤਹਿਲਿਲਾ
ਕਮੇਟੀ ਲੱਭਦਾ ਪਛਾਰਾ ਨਾ ਢਾਢੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ
ਪੁਰਾਣਾਗ ਕੀਤਾ ਅੰਤ ਪੁਰਾਣੀ ਵੱਲ ਮਾਪਣੀ
ਜਿਦਗੀਰਾ ਜਾਂ ਇਕ ਇਕ ਪਲ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਂ
ਲਾਇਤ 'ਤੇ ਸੂਹਾ ਲਾਸ਼ਮ ਗੰਧੀ ਲੁੱਕਾਂ ਜਾਂ
ਅੰਤਮ ਸਮਾਧਾਕ ਅੰਤ ਵਾਹੀਗਾ ਤੇ ਪਿੱਛ ਰੋਕੇ
ਗੰਧੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾਗ।

पञ्च विंशत् वर्षाभ्यां तं पौत्रं स्यात् सापुत्रं विप्रं प्रसी विप्रं यमिना

ਦੇ ਇਸਟ੍ਰਕਟਰ ਲੈਲੋ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਹੱਡੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਚੋਟਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਚੋਟਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਚੋਟਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਿਖਾਂਤਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਜਨਿਗਰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ, ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਚਿਕਿਤਸਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੁਰਾਇਕਾਵਾਂ ਦੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਦਿੱਤਾ

ਮੰਦਾਨੀ ਪੰਥ 'ਤੇ ਨਾਨਾ ਸੰਭਾਲਣ ਯੋਗ ਆਮ, ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤਾਂ ਦੇ ਕੰਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਚਿਕਿਤਸਾ ਸਾਜ਼ੋ ਸਾਜ਼ੀ ਦੁਰਾਨ ਸ਼ਾਂਤ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਅਕ ਮਨੋਸ਼ਾਸਤਰ ਨਿਯਮ ਨਾਨਾ ਉਦੇਸ਼ੀ

ਨਾਨਾ ਲਿਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵੀ ਸਾਇਨੀ ਹੋਰ ਵੱਲੋਂ ਬਿਜਲੀ ਬੰਦ ਹੋਣ (ਬਲਾਕਾਊਟ) ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੁਰਾਨ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਂਤ ਫਾਨਾਂ ਸ਼ਾਇਨੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਾਂਤ ਸਾਜ਼ੋ ਸਾਜ਼ੀ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ

ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਚਿਕਿਤਸਾ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਆਪਦਾ ਸਮੇਂ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਹਿਮ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਬਾਰੇ

ਸੂਭਮ ਵਰਮਾ, ਸਗੀਸਪਾ (ਚਾਕਤਮਾ) ਦੀ ਪ੍ਰਗਟੀਸ਼, ਟੀਸੀ ਵਰਕ, ਸਗਰਕ ਤਿਆਗ ਅਤੇ ਸਦਾਨ
ਬਿਲਿਕ ਅੰਡਮਿਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ) ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਖ਼ਾਸ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸੀ.ਐਲ.-33004/99

ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧੀਨ

Regd. No. D.L.-33004/99

ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਵਿਖੇ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਧਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸੀ.ਜੀ. - ਡੀ.ਐਲ. - ਅ. - 23122025-268767
CG-DL-E-23122025-268767
ਅਸਾਧਾਰਨ
EXTRAORDINARY
ਭਾਗ II-ਸੈਕਸ਼ਨ 3-ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (ii)
Part II-Section 3-Sub-section (ii)
ਪ੍ਰਾਪਿਕਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ
PUBLISHED BY AUTHORITY

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਮੰਗਲਵਾਰ, ਦਸੰਬਰ 23, 2025/ਪੋਹ 2, 1947
NEW DELHI, TUESDAY, DECEMBER 23, 2025/PAUSHA 2, 1947

ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਸ ਡੀ ਐਮ ਆਦਿੱਤਿਆ ਸ਼ਰਮਾ, ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਅਧਿਸੂਚਨਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 23 ਦਸੰਬਰ, 2025

ਚੋਲ (ਸੋਧੋਯ) ਅਧਿਨਿਯਮ-2008 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧ 7-ਏ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਰਾਜਸੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਤਾਲਿਕਾ ਦੇ ਕਾਲਮਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪਾਇਲਟ ਕਰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਕਾਲਮ (4) ਵਿਚ ਭਰਵਾਨਿਜ਼ ਨੇਲੇ ਪੇਸ਼ਕਤ ਦੇ ਕਾਲਮ

ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸਮੁੱਚਾ ਅਧਿਕਾਰੀ	ਰਜ	ਰੋਲਵੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਨਾਮ
(2)	(3)	(4)
ਅਧਿਕਾਰੀ, ਰਾਜਪੁਰ	ਪੰਜਾਬ	
ਅਧਿਕਾਰੀ, ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	ਪੰਜਾਬ	
ਅਧਿਕਾਰੀ, ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ	ਪੰਜਾਬ	ਅੰਬਾਲਾ ਫਾਉਂਟੀ ਤੋਂ ਸਾਹਨੇਵਾਲ ਦੇ ਵਿਚ ਚੋਰੀ ਲਾਈਨ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਜਲੰਧਰ ਫਾਉਂਟੀ ਦੇ ਵਿਚ ਤੀਜੀ ਲਾਈਨ (138.138 ਕਿ.ਮੀ.ਮੀ)
ਅਧਿਕਾਰੀ, ਖੰਨਾ	ਪੰਜਾਬ	
ਅਧਿਕਾਰੀ, ਸਮਰਾਲਾ	ਪੰਜਾਬ	
ਅਧਿਕਾਰੀ, ਪਾਯਲ	ਪੰਜਾਬ	
ਅਧਿਕਾਰੀ, ਫਗਵਾੜਾ	ਪੰਜਾਬ	

ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਸੁਦਰ ਫੁਲਾਂ, ਲਾ

ਅਭਿਵ੍ਰਿਟਰ	ਰਾਜ	ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਨਾਮ
(2)	(3)	(4)
ਮਸ਼ਨਰ, ਪਟਿਆਲਾ	ਪੰਜਾਬ	ਸੰਥਾਲ ਫਾਉਂਟੀ ਤੇ ਸਾਹਨੇਵਾਲ ਤੇ
ਮਸ਼ਨਰ, ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	ਪੰਜਾਬ	ਵਿਚ ਚੋਬੀ ਲਾਈਨ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੇ
ਮਸ਼ਨਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ	ਪੰਜਾਬ	ਜਲੰਧਰ ਫਾਉਂਟੀ ਤੇ ਵਿਚ ਤੀਜੀ
ਮਸ਼ਨਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ	ਪੰਜਾਬ	ਲਾਈਨ (138.138 ਕਿ.ਮੀ.)
ਮਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਧਰ	ਪੰਜਾਬ	

[ਫਾ. ਨੰ. 190-W/Land/UMB/LDH-JUC]

ਸ਼ੈਲੋਲ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰ, ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ/ਉਮਰੀ ਵਾਲਾ

